

A repèl

En català tenim el verb *repetlir*, d'origen culte, del mateix grup que *competlir*, *expetlir* i *impetlir*, i que correspon i podem dir que equival al verb del castellà «repeler». *Repetlir* és un verb transitiu, sovint amb un subjecte de designació personal, i que, com tots els verbs d'origen culte del tercer grup, es conjuga com *servir* o *seguir*: *Els ciutadans repetleixen l'agressió dels enemics*.

És, sens dubte, el verb *repetlir* que creuen que usen els qui diuen, per exemple, «Això em repel» «Ens repel la idea que pugui passar», «Aquella idea li repel», frases que tenim ocasió de sentir —i de llegir!— prou sovint. Però, com hem dit, *repetlir* és un verb que es conjuga com *servir* o *seguir* i que, per tant, en la tercera persona del singular del present d'indicatiu presenta la forma *repetleix*, amb què, si de cas, tindríem «Això em repel-leix», «Ens repel-leix la idea...». Tampoc, però, no es poden admetre aquestes frases, car, tal com també hem dit, *repetlir* és un verb transitiu, que exigeix, per tant, un complement directe, el qual no apareix en les oracions indicades, en què el pronom feble de cada una d'elles, —*em, ens* i *li*— és un complement indirecte o datiu. Dit d'una altra manera, *repetlir* és un verb amb un tractament sintàctic anàleg al del verb *estimar*, *Ell estima la veritat*, i no com el del verb *agradar*: *Li agrada la veritat*.

En l'ús d'aquesta insòlita forma verbal «repel» deuen haver influït dos factors alhora: la imitació de la frase del castellà

«Nos repele la idea de...», d'altra banda de correcció dubtosa, i l'existència en català de la locució adverbial *a repèl*, que en sentit propi té el mateix valor que *a contrapèl* i que, a més, en sentit figurat, fem servir en frases com *Aquest viatge em ve a repèl*, que significa «em repugna de fer-lo». Com es veu, tant el significat com la forma de les paraules conviden a passar fàcilment de *em ve a repèl a* «em repel», però, tanmateix, és un pas que cal no fer. Si es tracta d'una cosa a fer, normalment expressada per un infinitiu, podem recórrer a *venir a repèl*, i si és qüestió d'una acció, d'una actitud, d'una idea, etc., d'altri, el verb més adequat és aleshores *repugnar*, intransitiu, amb un tractament sintàctic anàleg al del verb *agradar*: *Aquesta idea em repugna*, *Li repugna que ho facin*. En concurrència amb *repugnar*, i amb el mateix tractament, poden usar-se també d'altres verbs com *molestar* o *revoltar*.

Del verb *repetlir* hem obtingut l'adjectiu *repetlent* que fem servir en frases com *És un individu repetlent*. *Les seves paraules eren repetlents*, sens dubte correctes, encara que no previstes en la definició d'aquest adjectiu del Diccionari Fabra, que diu, solament, «que repel-leix». Efectivament, *un individu repetlent* no repel-leix res, sinó que inspira repulsió. La Gran Enciclopèdia Catalana ha esmenat ja aquesta deficiència del Fabra, car, com a segona definició de *repetlent*, indica «que provoca un rebuig».

Albert Jané